

Серія: Педагогіка і психологія

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

**Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського**

ВИПУСК 53 • 2018

УДК 378.6.016:[61:339.138]

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ МЕДИЦИНИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ МАРКЕТИНГУ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

I. A. Марчук

В статті обґрунтовано педагогічні умови оптимізації процесу підготовки майбутніх магістрів медицини до реалізації маркетингу в професійній діяльності, розкрито специфіку їхнього впровадження в освітньому середовищі вищого медичного навчального закладу. Педагогічні умови визначають як сукупність взаємозалежних елементів, що приймаються й усвідомлюються суб'єктами освітнього процесу, спонукають їх до сумісної взаємодії щодо формування готовності студентів до реалізації маркетингу в майбутній професійній діяльності, спричиняють підвищення ефективності фахової підготовки.

Ключові слова: педагогічні умови, процес здобування вищої освіти, майбутні магістри медицини, вищий медичний навчальний заклад, професійна діяльність, маркетинг.

PEDAGOGICAL CONDITIONS OF READINESS' FORMATION OF FUTURE MEDICINE' MASTERS FOR MARKETING IMPLEMENTATION IN PROFESSIONAL ACTIVITIES

I. A. Marchuk

The article deals with the pedagogical conditions of optimization the process of training of future medicine' masters for marketing implementation in professional activity, the specifics of its implementation in the educational environment of a higher medical educational institution. Pedagogical conditions are determined as the set of interdependent elements that accepted and understood by the subjects of the educational process, that motivate them to interaction with the readiness' formation of students for marketing implementation in future professional activities, increase the efficiency of professional training.

It is determined the content and principles of practical implementation in the process of training students in higher medical educational institution such pedagogical conditions as: formation of the motivational and value relation of the future medicine' masters for marketing implementation in professional activity in the process of teaching economic disciplines; integration of economic and medical knowledge in order to form economic competence as the basis of readiness of future medicine' masters for marketing implementation in professional activities; using of innovative pedagogical, information and communication training technologies in improving practical skills for marketing implementation in professional activities.

It is characterized the tools, methods and principles of training interaction. It is emphasized the expediency of constructing the educational process on the principles of business approach, internally subject and interdisciplinary integration, the use of the potential of contextual learning, interactive technologies, electronic resources to ensure high productivity of educational and cognitive activities of students. It is analyzed interconnection of pedagogical conditions, it's influence to the model and scientific-methodological support of the process of training of future medicine' masters for marketing implementation in professional activity.

Key words: pedagogical conditions, process of obtaining higher education, future masters of medicine, higher medical educational institution, professional activity, marketing.

Медична реформа в Україні, зміни в системі вищої медичної освіти, її трансформація на компетентнісній основі передбачають підвищення професійної спрямованості підготовки майбутніх медичних працівників, що вимагає створення у вищому медичному навчальному закладі (ВМНЗ) продуктивного освітнього середовища, яке має забезпечувати найбільш ефективний перебіг формування готовності до діяльності за фахом. Таке освітнє середовище має бути екологічним, організованим, цілісним, змістовним, розвиваючим, розкривати новітній науковий потенціал галузі, урахувувати досягнення науково-технічного прогресу, покладатися на сучасні інноваційні технології навчання. Зауважимо, що завдяки цілеспрямованій діяльності викладачів у навчально-виховному процесі створюються спеціальні умови для того, щоб освітнє середовище ВНЗ стало максимально доступним і відкритим кожному студенту, сприяло особистісному й професійному розвитку майбутніх фахівців. Очевидною необхідністю в рамках нашого наукового інтересу є обґрунтування педагогічних умов, які посприяють ефективності підготовки майбутніх магістрів медицини до реалізації маркетингу в професійній діяльності.

У довідниковій і науковій літературі педагогічні умови тлумачать як сукупність дидактичних, психологічних і організаційних засад, які спрямовані на розв'язання конкретних завдань вищої освіти (Ю. Бабанський, Л. Загребельна, А. Новіков, В. Манько та ін.). Проблемі розроблення засад оптимізації медичної освіти присвятили власні дослідження чимало вчених, наукові висновки яких є цінними для розроблення теоретико-методологічних засад упровадження в освітнє середовище ВМНЗ новітніх

технологій професійної підготовки медичних працівників (О. Волосовець, О. Денисова, Л. Дудікова, Ю. Думанський, А. Ємець, Л. Логуш, С. Максименко, В. Мороз, В. Москаленко, М. Пайкуш, М. Філоненко, Я. Цехмістер та ін.). Окремі змістові аспекти поліпшення економічної складової професійної компетентності, підвищення підприємницької культури майбутніх медичних працівників розкриті у публікаціях А. Ахламова, О. Баєвої, В. Долота, Т. Камінської, О. Луців, Т. Примака, С. Рудавки та ін.

Мета статті – обґрунтувати педагогічні умови оптимізації підготовки майбутніх магістрів медицини до реалізації маркетингу в професійній діяльності.

Педагогічні умови підготовки майбутніх магістрів медицини до реалізації маркетингу в професійній діяльності ми визначаємо як сукупність взаємозалежних елементів освітнього середовища ВМНЗ, що приймаються й усвідомлюються викладачами і студентами, спонукають їх до включення в процес сумісної взаємодії з формування готовності до виконання таких професійних функцій, спричиняють підвищення ефективності процесу професійної підготовки. У контексті нашого дослідження педагогічні умови доречно розглядати в якості детермінантів успішності підготовки майбутніх магістрів медицини до реалізації маркетингу в професійній діяльності, оскільки вони є основоположними щодо моделі й науково-методичного забезпечення цього процесу. Охарактеризуємо кожну з виокремлених педагогічних умов.

Перша педагогічна умова – *формування мотиваційно-ціннісного ставлення майбутніх магістрів медицини до реалізації маркетингу в професійній діяльності у процесі вивчення професійно спрямованих економічних дисциплін.*

Освітнє середовище ВМНЗ моделює специфічну мотиваційну систему, в якій першорядне значення посідають мотиви, що безпосередньо стосуються медичної професії, обраної спеціальності, розширення теоретико-практичної складової фахової компетентності (О. Бобер, Н. Вишневська, Н. Куренкова, А. Фітьмова та ін.). Однак, виконання професійних функцій, пов'язаних із реалізацією маркетингу в діяльності медичних працівників, покладається й на складові економічної компетентності, що вимагає включення в мотиваційну систему студентів-медиків суто спеціалізованих і специфічних за характером навчально-пізнавальних мотивів, їх усвідомлення й прийняття в якості суб'єктивно значущих професійних мотивів. На перспективу, інтегровані в мотиваційну сферу майбутніх магістрів медицини під час вивчення професійно спрямованих економічних дисциплін мотиви розвитку власної економічної компетентності сприятимуть можливості динамічно реагувати на зміни ринку охорони здоров'я, будувати власні професійні стосунки зі споживачами медичних послуг з орієнтацією на сучасні запити, продовжувати самоосвітню діяльність в цьому напрямі на післядипломному етапі професійного становлення.

Розкриваючи зміст першої з виокремлених педагогічних умов, вважаємо доцільним звернути додаткову увагу на ціннісну складову процесу підготовки майбутніх магістрів медицини до реалізації маркетингу в професійній діяльності. У контексті досліджуваної нами проблеми, під час вивчення професійно спрямованих економічних дисциплін у структурі професійних новоутворень юнацтва чільне місце мають посісти пріоритети, пов'язані з розвитком власної економічної компетентності, необхідністю переструктурування професійної самосвідомості щодо сучасних запитів ринку медичних послуг, спрямування діяльності лікаря в процесі надання кваліфікованої допомоги, в першу чергу, на задоволення потреб пацієнтів, гуманізацію стосунків з ними. Таким чином, запорукою готовності майбутніх магістрів медицини до реалізації маркетингу в професійній діяльності буде міра сформованості мотиваційно-ціннісних установок щодо необхідності коригування системи взаємин «лікар – пацієнт» на «суб'єкт надання медичних послуг – суб'єкт замовник або споживач медичних послуг», яка в ринкових умовах набуває більшої соціальної відповідальності, вимагає розширення діапазону особистісних професійних ресурсів (соціальний інтелект, емоційний інтелект, емпатія, толерантність, рефлексія, комунікативна компетентність тощо).

Мотиваційно-ціннісна складова процесу підготовки майбутніх магістрів медицини до реалізації маркетингу в професійній діяльності має реалізовуватися й крізь призму продукування етико-правового контексту суб'єкт-суб'єктних взаємин постачальників і споживачів медичних послуг, засвоєння деонтологічних засад їхньої професійної взаємодії в маркетинговому середовищі системи охорони здоров'я, будуватися на засадах довіри і добродійності, підтримки й розуміння, поваги і співчуття, що відповідає ідеалам гуманізму, толерантності, етично виваженої медичної допомоги, репрезентує суб'єкт-суб'єктний тип взаємин надання медичних послуг, що поліпшує психологічне благополуччя пацієнта. Формування у майбутніх магістрів медицини в процесі здобуття вищої медичної освіти таких ціннісних установок сприятиме розвитку високої внутрішньої етичної культури, яка, в сукупності з професійною вмотивованістю й економічною компетентністю, виступатиме запорукою їхньої готовності до реалізації маркетингу в професійній діяльності.

Друга педагогічна умова – *інтеграція економічних і професійно-медичних знань з метою формування економічної компетентності як основи готовності майбутніх магістрів медицини до реалізації*

маркетингу в професійній діяльності – органічно пов'язана з іншими обґрунтованими педагогічними умовами.

У Законі України «Про освіту» (2017 р.) зазначається, що вища освіта покликана забезпечувати фундаментальну наукову, професійну та практичну підготовку, здобуття громадянами ступенів вищої освіти відповідно до їх покликань, інтересів і здібностей, удосконалення наукової та професійної підготовки, перепідготовку та підвищення їх кваліфікації [3]. Схожі переконання звучать у сучасних публікаціях науковців (І. Геленко, В. Гриб, Д. Дем'янюк, М. Купновицька-Сабадош, В. Ляховський, О. Чалий, Я. Цехмістр та ін.), які обґрунтовують доцільність продовження медичної освіти й самоосвіти впродовж життя, а її початковий етап називають фундаментом для розвитку професійної компетентності.

Ефективними шляхами вдосконалення підготовки майбутніх магістрів медицини до реалізації маркетингу є її фахова спрямованість, зв'язок із практикою діяльності закладів охорони здоров'я, системне врахування професійних, економічних, психологічних і соціальних аспектів подальшої діяльності на ринку медичних послуг, оновлення форм, методів, засобів, змісту навчання у ВМНЗ. У форматі ініційованих реформ особливий наголос здійснюється на необхідності інтеграції складових фахової підготовки майбутніх медичних працівників, підсиленні взаємозв'язку професійно орієнтованих дисциплін медичної спеціальності з дисциплінами, які мають природничо-гуманітарне, фундаментальне насичення (М. Пайкуш [7] та ін.).

У Законі України «Про освіту» (2017 р.) принцип інтеграції, з-поміж інших (гуманізм, демократизм, пріоритетність загальнолюдських духовних цінностей; взаємозв'язок з освітою інших країн; гнучкість і прогностичність, єдність і наступність, безперервність і різноманітність системи освіти та ін.) визнається одним із головних дидактичних принципів сучасної системи освіти [3]. На доцільності інтеграції у процесі здобування вищої освіти наголошують чимало вітчизняних учених (А. Алексюк, С. Гончаренко, Р. Гуревич, І. Козловська, Н. Ничкало, М. Фіцула та ін.). Науковці одностайні в тому, що інтеграція дозволяє оптимізувати процес професійної підготовки студентів, оскільки сприяє подоланню розрізненості знань, їх дублюванню в межах інформаційного обсягу кількох навчальних дисциплін або їх змістових модулів, розвантаженню навчальних планів і програм вищої школи, вихованню професійної культури майбутніх фахівців (А. Коломієць, Д. Коломієць [5, с. 175] та ін.).

У процесах інтеграції можуть бути задіяні окремі розрізнені, не пов'язані частини, а також елементи системи, що вже існувала раніше. Якщо розглядати процес здобування вищої медичної освіти як педагогічну систему, що вже склалася, функціонує і розвивається в рамках євроінтеграційних процесів, реформ галузі охорони здоров'я в Україні, то інтеграційні процеси в ній мають призвести до підсилення інтенсивності взаємозв'язків і взаємодії між елементами, їх впорядкування з метою підвищення ефективності здобування і застосування знань, умінь і навичок, сприяти цілісному особистісно-професійному розвитку майбутніх магістрів медицини. Таким чином, інтеграція професійно-медичних і економічних знань має послугувати формуванню цілісного наукового світогляду студентів ВМНЗ, розвивати в них практичні вміння й навички діяльності з реалізації маркетингу на ринку охорони здоров'я.

Формування економічної компетентності майбутніх медичних працівників зумовлюється особливостями галузі знань, щодо якої ВМНЗ ведеться освітня діяльність. Висока значущість знань, практичних умінь і навичок за медичною спеціальністю вимагає систематичної, наполегливої навчально-пізнавальної діяльності, організованої самоосвітньої роботи студентів. Проте, важливо, щоб у процесі здобування вищої медичної освіти економічні знання не лише органічно поєднувалися з професійно-медичними, але й внутрішньо вибудовувалися в єдину систему, збагачувалися, розширювалися, об'єднувалися з урахуванням принципу наступності. Йдеться про потребу моделювання системи формування економічної компетентності студентів ВМНЗ, необхідність забезпечення внутрішньої інтеграції змісту, методів, засобів навчання дисциплін економічного спрямування, завдяки чому в свідомості майбутніх магістрів медицини формуватимуться уявлення про ринок охорони здоров'я, його правове регулювання, проблеми і перспективи розвитку. Пізнання сутності і технологій маркетингової діяльності та професійної взаємодії зі споживачами медичних послуг у контексті обраної медичної спеціальності на основі цілісного розуміння сучасної економічної політики в галузі охорони здоров'я наповниться особистісним смислом.

Висловлюємо також переконання в тому, що процес проектування й забезпечення інтеграції економічних і професійно-медичних знань майбутніх магістрів медицини з реалізації маркетингу в професійній діяльності має покладатися на ключові засади діяльнісного підходу в освіті, що вимагає:

- зорієнтування змісту й методики навчання реалізації маркетингу на характер й особливості діяльності за обраною медичною спеціальністю;
- забезпечення практичної спрямованості знань з реалізації маркетингу в майбутній професійній діяльності з надання медичних послуг на ринку охорони здоров'я;

- відмови від стимулювання опрацювання навчального матеріалу, його запам'ятовування, накопичення економічних знань в користь формування конкретних способів дій з упровадження маркетингових технологій в майбутній професійній діяльності;
- створення в навчальному процесі ВМНЗ умов, які моделюють діяльність майбутніх магістрів медицини з реалізації маркетингу в умовах медичних установ;
- виконання практичної діяльності, розв'язання конкретних завдань, розгляд прикладів ефективного позиціонування, просування на ринку послуг і товарів медичного призначення з метою формування в студентів умінь і навичок реалізації маркетингу в майбутній професійній діяльності на основі системи економічних знань.

У контексті екопсихологічної моделі вищої освіти, вважаємо слушною думку Є. Клімова, Г. Ковальова, В. Панова та ін., які переконують у тому, що освітнє середовище ВНЗ як умова і засіб розвитку індивідуальності студентів повинне забезпечити: 1) моделювання освітнього простору навчального закладу, який надає студентам і педагогам можливість вибору різних освітніх технологій, форм і методів діяльності; 2) продукування умов, що забезпечують задоволення потреби суспільства й індивідуальних потреб самих студентів на основі їх включення в різні види спільно-індивідуальної діяльності, необхідних для соціалізації і професіоналізації відповідно до вікових особливостей розвитку; 3) створення ситуацій взаємодії, в рамках яких відбувається зустріч суб'єктів освітнього процесу з відкритим сучасним освітнім простором; 4) перетворення навчального матеріалу в засіб розв'язання проблемно-розвиваючих освітніх ситуацій, а студентів – в суб'єктів діяльності щодо їх розв'язання. Отже, процес здобування вищої медичної освіти нині має покладатися на новітні технології, які виступатимуть чинниками підвищення ефективності професійної підготовки, засобами професійної суб'єктифікації майбутніх медичних працівників, їх умотивованості щодо неперервного саморозвитку з метою покращення власного професіоналізму і, як наслідок, якості надання медичних послуг [6, с. 221]. Тому важливою для досягнення позитивних змін у стані готовності майбутніх магістрів медицини є третя педагогічна умова – *використання інноваційних педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій навчання для розвитку практичних навичок реалізації маркетингу в професійній діяльності.*

Аналіз сутності, потенційних переваг і можливостей сучасних інноваційних технологій навчання з огляду на необхідність створення в освітньому середовищі ВМНЗ умов для практичної підготовки майбутніх магістрів медицини до реалізації маркетингу в професійній діяльності переконує в абсолютній відповідності таким завданням технології контекстного навчання (А. Вербицький). Слушною видається думка про те, що контекстний підхід в освіті дозволяє створити ефективні умови для формування професійної компетентності майбутніх фахівців шляхом поєднання навчальної й професійної діяльності в єдине ціле, робить процес здобування вищої освіти активним, діяльним, змістовним, організованим, максимально наближеним до реальних умов професійної діяльності. Цінним у контекстній технології навчання, з огляду на проблему нашого дослідження, є моделювання у ВНЗ предметного й соціального змісту професійної діяльності майбутніх магістрів медицини з реалізації маркетингу за допомогою підвищення проблемності й інтеграції змісту навчання, співвідношення традиційних та інтерактивних технологій навчання, застосування системи інноваційних форм і методів педагогічної взаємодії суб'єктів освітнього процесу, наближення форм організації навчальної діяльності студентів цілям і змісту вищої медичної освіти в руслі сучасних реформ галузі охорони здоров'я [1, с. 47-48].

Концептуально важливими, на нашу думку, є також можливості контекстної технології розвивати ціннісно-мотиваційні установки студентів щодо власного фаху, адже засвоєння змісту навчання відбувається не шляхом простого передавання професійно значущої інформації, а в процесі їхньої власної, ініціативної, внутрішньо вмотивованої суб'єктивної активності, спрямованої на опанування діяльності медичного працівника з реалізації маркетингу в професійній діяльності. У цьому сенсі А. Вербицький підкреслював, що «накладення засвоєваної навчальної інформації на канву соціальної по своїй суті професійно-предметної діяльності призводить до засвоєння студентами цієї інформації на рівні особистісних смислів, а не тільки закріплених у науці значень. У цьому й полягає основна сутність контекстного навчання» [2, с. 60]. Завдяки поступовому переходу в процесі здобування вищої освіти від однієї базової форми діяльності до іншої (навчальна – квазіпрофесійна – навчально-професійна) майбутні магістри медицини відпрацьовуватимуть практику застосування навчальної та наукової інформації, оволодіватимуть реальним фаховим досвідом реалізації маркетингу в рамках обраної медичної спеціальності, вирішення професійних проблем і завдань, а на перспективу – одержуватимуть можливість швидко адаптуватися в середовищі медичних закладів у процесі компетентного виконання таких професійних функцій.

Моделювання предметного і соціального змісту майбутньої професійної діяльності студентів з реалізації маркетингу вимагає застосування відповідних методів, засобів і прийомів роботи, які органічно поєднують традиційні форми організації навчальної діяльності студентів у ВНЗ і технології

інноваційного навчання (ділова гра, case study, mind-maps, мозковий штурм, групова дискусія, навчальний тренінг тощо), що сприяють розвитку пізнавального інтересу, продуктивного мислення, творчих здібностей здобувачів вищої освіти під час розв'язання проблемних за характером навчальних, квазіпрофесійних і навчально-професійних завдань, максимально наближують студентську аудиторію до майбутньої діяльності за фахом.

Формування в майбутніх медичних працівників готовності до реалізації маркетингу в майбутній професійній діяльності вимагає насичення освітнього середовища ВМНЗ відповідними інформаційними ресурсами, використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. У процесі підготовки майбутніх медичних працівників використання інформаційно-комунікаційних технологій має спрямовуватися на створення належних умов для засвоєння змістової і діяльнісної основи реалізації маркетингу. Цим завданням, зокрема, відповідають технології, що, на думку М. Кадемії, І. Шахіної дозволяють реалізувати суб'єкт-суб'єктні відносини між викладачами і студентами в мережі, відкривають можливості вільного використання електронних ресурсів з навчальною метою (ЕНМКД, електронні підручники, навчальні посібники, аудіо- та відеофрагменти, сервіси для роботи з обраними закладками в мережі Інтернет, блоги, спеціальна професійно спрямована інформація (зокрема, й іншомовна), представлена в фахових виданнях, розміщена на форумах, включена в обговорення різними професійними спільнотами тощо) [4, с. 84]. Цінним для аналізу в процесі формування практичних навичок реалізації маркетингу є вивчення сайтів закладів охорони здоров'я різної форми власності на предмет застосованих маркетингових технологій, формування цінової політики, реклами медичних послуг, забезпечення їх конкурентоздатності в обраному медичному сегменті тощо.

Розвитку в майбутніх магістрів медицини важливих для реалізації маркетингу компетенцій сприятимуть також форми дистанційного навчання, які покладаються на сервіси Web 2.0, Web 3.0, мають високу інформаційну насиченість, оперативність поповнення навчального матеріалу новими відомостями, візуальну різноманітність, інтерактивний і проблемний характер (вебінари, web-quest, flipped learning тощо), які зміщують акценти в бік випереджаючого самостійного ознайомлення студентів ВМНЗ з електронними навчальними матеріалами теоретичного характеру (відеоподкасти), що в подальшому, в умовах аудиторної роботи будуть обговорюватися, стануть основою для виконання практичних вправ, проблемних ситуаційних завдань.

Таким чином, використання інноваційних педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій навчання розширює можливості освітнього середовища ВМНЗ для розвитку в майбутніх магістрів медицини практичних навичок реалізації маркетингу в професійній діяльності. Їх інтерактивний і діяльнісний характер сприяє інтеграції професійно-медичних і економічних знань, формуванню навичок їх самостійного набуття в постійно поновлюваному інформаційному просторі на додипломному й післядипломному рівнях медичної освіти. Моделювання під час навчання предметного, соціального, ситуаційно-психологічного контексту майбутньої професійної діяльності з реалізації маркетингу стимулює розвиток суб'єктивної особистісно-професійної позиції студентів у процесі надання медичних послуг на ринку охорони здоров'я, що базується на стійких ціннісно-мотиваційних установках, усвідомлених й етично виважених переконаннях, інтеріоризованих виборах. Припускаємо, що впровадження виокремлених педагогічних умов забезпечить досягнення такого рівня якості вищої медичної освіти, що дасть змогу майбутнім магістрам медицини продуктивно включитися в професійну діяльність з реалізації маркетингу за обраною медичною спеціальністю. Визначені педагогічні умови послуговуватимуть за основу розробленої моделі й системи науково-методичного забезпечення процесу підготовки у ВМНЗ, вимагають перевірки на ефективність у процесі експериментально-дослідної роботи.

Література

1. Вербицкий А. А. Компетентностный подход и теория контекстного обучения / А. А. Вербицкий. – М., 2004. – 84 с.
2. Вербицкий А. А. Педагогическая технология с позиций теорий контекстного обучения / А. А. Вербицкий // Вестник «Педагогика и психология». – 2010. – № 2. – С. 53-60.
3. Закон України «Про освіту» – Інтернет-ресурс. – Режим доступу : URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>. – Назва з екрану.
4. Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі : Навчальний посібник / М. Ю. Кадемія, І. Ю. Шахіна. – Вінниця : ТОВ «Планер». – 2011. – 220 с.
5. Коломієць А. М. Взаємозв'язок природничих і технічних наук як передумова інтеграції змісту освіти / А. М. Коломієць, Д. І. Коломієць // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка. – Вінниця : Нілан ЛТД, 2000. – Вип. 2. – С. 174-179.
6. Максименко С. Д. Впровадження інноваційних технологій в освітній процес – необхідна умова підвищення якості підготовки фахівців / С. Д. Максименко, М. М. Філоненко // Науковий вісник Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця. – 2009. – Випуск 2. – С. 219-224.
7. Пайкуш М. А. Концептуальні засади інтеграції природничонаукової та професійно-практичної підготовки майбутніх лікарів / М. А. Пайкуш // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. – 2015. – № 48-49. – С. 15-20.

References

1. Verbytskyy A. A. Kompetentnostnyy podkhod y teoryya kontekstnoho obuchenyya / A. A. Verbytskyy. – M., 2004. – 84 s.
2. Verbytskyy A. A. Pedagogicheskaya tekhnologyya s pozytsyy teoryy kontekstnoho obuchenyya / A. A. Verbytskyy // Vestnyk «Pedagogyyka y psikhologyya». – 2010. – # 2. – S. 53-60.
3. Zakon Ukrayiny «Pro osvitu» – Internet-resurs. – Rezhym dostupu : URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>. – Nazva z ekranu.
4. Kademiya M. Yu. Informatsiyno-komunikatsiyni tekhnolohiyi v navchal'nomu protsesi : Navchal'nyy posibnyk / M. Yu. Kademiya, I. Yu. Shakhina. – Vinnytsya : TOV «Planer». – 2011. – 220 s.
5. Kolomiyets' A. M. Vzayemozvyazok pryrodnych ykh i tekhnichnykh nauk yak peredumova intehratsiyi zmnistu osvity / A. M. Kolomiyets', D. I. Kolomiyets' // Naukovi zapysky Vinnyts'koho derzhavnoho pedagogichnoho universytetu imeni Mykhayla Kotsyubyns'koho. Seriya: Pedagogika. – Vinnytsya : Nilan LTD, 2000. – Vyp. 2. – S. 174-179.
6. Maksymenko S. D. Vprovadzhennya innovatsiynnykh tekhnolohiy v osvitiy protses – neobkhdna umova pidvyschennya yakosti pidgotovky fakhivtsiv / S. D. Maksymenko, M. M. Filonenko // Naukovyy visnyk Natsional'noho medychnoho universytetu im. O. O. Bohomol'tsya. – 2009. – Vypusk 2. – S. 219-224.
7. Paykush M. A. Kontseptual'ni zasady intehratsiyi pryrodnychonaukovoyi ta profesiyno-praktychnoyi pidgotovky maybutnikh likariv / M. A. Paykush // Problemy inzhenerno-pedagogichnoyi osvity. – 2015. – # 48-49. – S. 15-20.

УДК 37.013.37.047

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ СТУДЕНТІВ-АГРАРІЇВ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

В. В. Молоченко

У статті проаналізовано погляди науковців щодо проблематики наукового обґрунтування групових форм навчальної діяльності. Розглянуто особливості використання інтерактивних методів навчання студентів-аграріїв на заняттях з іноземної мови. Визначено особливості діяльності людей в групі. На прикладах показано процес формування вмінь готовності до партнерської взаємодії студентів-аграріїв під час вивчення англійської мови.

Ключові слова: кооперативна навчальна діяльність, рольова та ділова гра, «мозковий штурм» дискусія.

USE OF INTERACTIVE TEACHING METHODS TO DEVELOP SKILLS OF PARTNER INTERACTION BETWEEN STUDENTS-AGRARIANS IN FOREIGN LANGUAGE CLASSES

V. V. Molochenko

The article deals with the views of scholars on the issues of scientific substantiation of group forms of educational activity. The tasks of the cooperative form of education were defined. They are: stimulation of moral experiences of mutual learning, interest in the success of a friend; formation of communicative skills; development of reflexive abilities, acquisition of methods of business cooperation. It has been established that during the group activity the activities of all of its performers will be activated. It is noted that group learning activity is a process of developing skills for partner interaction. The peculiarities of the use of interactive methods of teaching student- agrarians in foreign language classes were considered. The peculiarities of activity of people in the group were considered and examples are shown the process of formation of readiness skills for the student-agrarian partnership in studying the English language.

Key words: cooperative form of learning activities, role playing and business games, «brainstorming», discussion.

У сучасних психолого-педагогічних дослідженнях особливу увагу приділяють необхідності підтримки паралельних суспільних процесів: з одного боку, це розвиток особистості, прийняття її відмінностей, а з іншого – орієнтування на цінності спільноти, увага до представництва інтересів групи на всіх рівнях.

Вітчизняні дослідники О.Ярошенко та Г.Каніщенко дійшли висновків, що в Україні традиційно переважають колективістичні тенденції, а метою суспільства є досягнення консенсусу. Уміння партнерської взаємодії, необхідні майбутнім фахівцям, є засобом здобуття компромісу на різних рівнях, також у сфері професійної діяльності. А групова робота є методом соціального навчання, завдяки якому закладаються основи професійного становлення майбутніх аграріїв.

Проблемами наукового обґрунтування групових форм навчальної діяльності займалися відомі педагоги та психологи (О. Ярошенко, О. Пометун, Л. Пироженко). Дослідниця О. Пометун розглядає групову навчальну діяльність як вид колективної навчально-пізнавальної діяльності та виокремлює такі її особливості: усвідомлення мети діяльності як єдиної та значимої, що вимагає об'єднання зусиль кожного учасника спільної діяльності; розподіл функцій та обов'язків учасників діяльності; відчуття

І. М. Лобачук. КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ.....	133
В. М. Мірошниченко. АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ДІЛОВИХ ІГОР	138
І. А. Марчук. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ МЕДИЦИНИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ МАРКЕТИНГУ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	143
В. В. Молоченко. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ СТУДЕНТІВ-АГРАРІЇВ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	148
М. П. Назаренко. НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ МУЗИКИ У ВІТЧИЗНЯНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ КІНЦЯ ХІХ – ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТЬ	152
Л. О. Остапчук. ОСНОВОПОЛОЖНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ СПІВАЦЬКОГО ГОЛОСУ.....	157
С. Г. Приймак. МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ СТУДЕНТІВ, ЩО СПЕЦІАЛІЗУЮТЬСЯ В БОКСІ.....	162
Н. Л. Рабецька. КОМПОНЕНТНА СТРУКТУРА ФЕНОМЕНА «КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІОНОМІЧНОЇ СФЕРИ»	170
І. Л. Холковська. ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ НА ЗАНЯТТЯХ З МЕТОДИКИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ.....	175
Н. А. Яценко. ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЕКОЛОГІВ	182

СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

М. С. Антонюк, О. В. Фуштей, К. О. Чала. УПЛИВ КОМП'ЮТЕРНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ НА РОЗВИТОК ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ НЕПОВНОЛІТНІХ	188
М. О. Давидюк, В. В. Куцак. ТЕХНОЛОГІЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ КЛАСИФІКАЦІЇ	192
Н. В. Перегончук. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	199

ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Н. М. Гаврилюк. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА РОЗВИТОК ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ (ДОСВІД США)..	204
О. М. Ельбрехт. ІДЕЇ ГУМАНІЗАЦІЇ ОСВІТИ І СИСТЕМИ ПІДРУЧНИКОТВОРЕННЯ США: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ.....	207
О. Ю. Поп. ВПРОВАДЖЕННЯ ЦІННІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ВИХОВАННЯ ЯК СКЛАДОВОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В СЕРЕДНІХ ШКОЛАХ КАНАДИ.....	212
О. Ярецько. СИСТЕМА БІЛІНГВАЛЬНОЇ ОСВІТИ ФРАНЦІЇ ЯК ПРЕДМЕТ ТЕОРЕТИЧНОГО АНАЛІЗУ	215

ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

М. Д. Галів. ЗАГАЛЬНОФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНОГО НАРАТИВУ МИКОЛИ МАККАВЕЙСЬКОГО (КІНЕЦЬ ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТ.).....	219
Т. Я. Паничок. ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ СТАТЕВОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ У НІМЕЦЬКІЙ ПЕДАГОГІЦІ ХVІІІ – ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТ.	224

ПСИХОЛОГІЯ

А. М. Килівник, В. А. Килівник. ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ ЕМПАТІЇ В СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ	229
Н. А. Лебедева. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ПОНЯТТЯ САМООЦІНКИ: КЛАСИЧНІ ЗАРУБІЖНІ ТЕОРІЇ	233
В. І. Шахов, В. В. Шахов. ПРОФЕСІЙНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ПСИХОЛОГА ЯК СКЛАДОВА ЙОГО ПРОФЕСІЙНОЇ САМОСВІДОМОСТІ.....	238

Наші автори.....	244
-------------------------	-----